

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КРИПТОВАЛЮТ В УКРАЇНІ

Цифровізація економіки, глобалізація світогосподарських зв'язків, фінансові кризи, політичні події у світі – всі ці процеси впливають на світову фінансову систему, змінюючи структуру фінансового ринку та визначаючи тенденції його розвитку. В таких умовах віртуальні гроші – криптовалюти – стають альтернативними методами та інструментами забезпечення стабільного функціонування економіки.

Навіть в умовах війни Україна посідає третє місце у світі серед лідерів криптобізнесу, що характеризує позитивну динаміку розвитку національного сектору та обумовлює доцільність удосконалення правового регулювання обігу віртуальних грошей на основі міжнародного досвіду у цій сфері. За розрахунками експертів, до 2025 року український ринок віртуальних активів у правовому та податковому середовищі може зрости до 5 мільярдів долл. на рік. Проте тривалі перспективи використання цифрових валют багато в чому залежать від їх правового статусу, ступеня їх визнання регуляторами відносин у сфері управління та грошового обігу.

Загалом під криптовалютою розуміють цифрові кошти, що не мають будь-яких фізичних чи електронних втілень, але при цьому мають значну вартість. У законодавствах національних держав дається різне тлумачення криптовалюти: цифрові гроші не мають єдиного статусу (США); є платіжним засобом (Японія, Австралія); розглядаються як майно (Південна Корея); є активами, що регулюються та не регулюються (Велика Британія); володіння та операції з криптовалютою не обмежені державою (Канада); відсутність юридичного статусу віртуальних грошей (Китай). Варто зазначити, що держави, незалежно від статусу криптовалюти та ступеня регламентації відносин на фінансовому ринку, прагнуть контролювати операції, пов'язані з її обігом, а також використовувати технології блокчейна у розвиток своєї криптовалюти чи використання криптовалюти на єдиних економічних просторах.

В Україні відповідно до Закону «Про віртуальні активи» від 17.02.2022 року криптовалюта не є засобом платежу, вона розглядається як нематеріальний актив, який має власну цінність; цифрові активи є об'єктом цивільних прав. Проте на даний час Закон «Про віртуальні активи» не набув чинності через неприйняття змін у податкове законодавство, що гальмує формування правового поля у цій сфері.

Особливостями застосування криптовалюти в Україні є відсутність необхідної інфраструктури для її використання, недостатньо розроблена нормативно-правова база, неконтрольованість і непрозорість операцій на криптовалютному ринку, низька довіра у державних органів влади до криптовалют. Також залишаються відкритими питання правового забезпечення національної безпеки та оборони у кіберпросторі: протидія кіберзлочинності, незаконному гральному бізнесу, виведенню коштів за кордон та скоєнню кримінальних правопорушень.

Основними перспективами використання криптовалют в Україні та світі є формування глобального підходу до регулювання криптовалют, створення цифрових віртуальних платформ та екосистем з урахуванням існуючих господарських зв'язків держав.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про віртуальні активи». від 17.02.2022 № 2074-IX
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074>

2. Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами» URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile>

3. Захарків В. Регулювання ринку криптовалют: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Економіка та суспільство*. 2023. № 53. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-57>

4 Fomina O., Moshkovska O., Avhustova O., Romashko O., Holovina D. Current aspects of the cryptocurrency recognition in Ukraine. *Banks and Bank Systems*. 2019. No 14. Iss.No 2. DOI: [https://doi.org/10.21511/bbs.14\(2\).2019.18](https://doi.org/10.21511/bbs.14(2).2019.18)

КРИХТІНА Ю.О., д.держ.упр., професор

КОВАЛЬОВ А.Ю., здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

СЕВЕРЧЕНКО Н.О., здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

*Український державний університет залізничного транспорту
м. Харків, Україна*

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЦЬ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОМУ ПРОСТОРИ

Європейський вектор розвитку залізничного транспорту в цифровому просторі включає в себе використання сучасних технологій та цифрових рішень для покращення функціонування та конкурентоспроможності залізничного